

Verhuizen; wat nu?

Verhuizen naar een ander land brengt de nodige vragen met zich mee. De NVG wordt hierover met grote regelmaat benaderd. Op deze pagina hebben wij de meest voorkomende vragen voor u geselecteerd en zo goed mogelijk beantwoord. Aangezien de regels en gebruiken in Zwitserland en Frankrijk wezenlijk van elkaar verschillen, hebben wij bij onderstaande FAQ onderscheid gemaakt tussen de 2 landen.

Hoewel deze lijst met grote zorgvuldigheid is samengesteld en regelmatig wordt gecontroleerd, is de Nederlandsche Vereeniging niet verantwoordelijk voor mogelijke fouten. Mocht u in onze lijst informatie vinden, die volgens u niet juist is, dan horen wij dat graag.

Hebt u na het lezen van deze FAQ nog vragen, stuurt u dan een mail naar nieuwkomers@nvg.ch. Wij zullen onze uiterste best doen om u verder te helpen.

Graag wijzen wij u op een Engelstalig boek, *Know-it-all passport*, geschreven door Lisa Ciriaco, met uitgebreide informatie over het wonen rondom het meer van Genève. Kijk op www.knowital.ch.

De NVG bemiddelt niet bij het zoeken naar woonruimte noch bij het zoeken naar werk.

Zwitserland

Verblijf/Werkvergunning

Kijk voor het verkrijgen van een verblijf- en werkvergunning de website van de Nederlandse ambassade in Zwitserland: www.nlembassy.ch/

Ziektekostenverzekering

In Zwitserland is iedereen verplicht zich te verzekeren voor een minimale “*caisse maladie*” zoals in Nederland het basispakket. Hier wordt naar gevraagd zodra de verblijfsvergunning is afgegeven. Dit geldt ook voor studenten. Er zijn in Zwitserland verschillende aanbieders van medische zorg; de kosten liggen rond de 250 CHF per maand per persoon (indicatie april 2009) voor een basispakket. Prijzen verschillen per kanton. Voor het basispakket mag de “*caisse maladie*” geen vragenlijst opsturen (hoewel dit wel gebeurt) maar voor de aanvullende verzekering (“*Assurance Complémentaire*”) moet wél een vragenlijst worden ingevuld.

Medische Zorg

Medische zorg in Zwitserland voldoet aan de Europese maatstaven en wordt - afhankelijk van het gekozen pakket- vergoed door de zorgverzekeraar. De enige beruchte uitzondering in deze zijn de “bijzondere transporten”. Hierbij kunt u denken aan bijvoorbeeld helikoptertransport na een ski-ongeval. Dit vervoer wordt vaak niet vergoed en dient apart te worden verzekerd. Als u lid wordt van de Rega of de Air Glaciers (helicopternoodvluchten), betaalt u geen kosten als u per helikopter van de skipiste naar een ziekenhuis moet worden vervoerd.

In Zwitserland is in vrijwel iedere grote stad een openbaar ziekenhuis aanwezig. Ook kent Zwitserland gespecialiseerde klinieken. Wij adviseren u om te controleren of u verzekerd bent voor behandelingen in deze klinieken.

In Zwitserland zijn de traditionele en niet traditionele medische voorzieningen goed bereikbaar. U bent niet verplicht om via een huisarts naar de specialist te gaan. Er zijn wachtlijsten bij sommige specialisten. Huisartsen bestaan ook. Kinderartsen nemen het gehele traject voor de kind-zorg op zich; niet alleen in geval van ziekten, maar ook de regelmatige controles en vaccinaties van pasgeboren baby's.

Noodtelefoonnummers:

Landelijk noodnummer*	112
Ambulance*	144
Politie*	117
Brandweer*	118
SOS Médecins à domicile 24h/24	022 748 49 50
Genève-Médecins 24h/24	022 754 54 54
AMG - Médecins Urgences à domicile, van 7 tot 23 uur	022 322 20 20
Rega; reddingshelicopter*	1414

*Deze nummers zijn gratis.

Overige verzekeringen

Een aansprakelijkheidsverzekering is verplicht voor fietsen. U koopt bij het postkantoor of bij fietsen/sportwinkels een verzekeringsbewijs ("Velo-vignette") voor 6 CHF per jaar waarvan de sticker op de fiets geplakt moet worden. Deze verzekering is telkens geldig tot 1 juni van het volgende jaar.

Het is goed om te weten dat in deze streken het verkeer niet erg aan fietsers is gewend; defensief rijden is daarom verstandig.

AVS/AI zijn sociale verzekeringen die iedereen die werkzaam is in Zwitserland, moet betalen. Aanmelden gaat via de werkgever; zelfstandigen moeten zich zelf aanmelden. Kijk op

www.eda.admin.ch/eda/en/home/rebs/asia/vsgp/ref_livfor/livsgp/avs.html

Onderwijs

De keuze in onderwijs is groot. Naast de internationale scholen in de regio waar de voertaal over het algemeen Frans en/of Engels is, kan gekozen worden voor lokale openbare scholen en lokale privé-scholen.

Er zijn aan weerszijden van het meer ook Franse scholen. Een greep uit het aanbod aan privé-scholen:

www.ecolint.ch

www.cdl.ch

www.lyferney.net

www.notre-dame-du-lac.ch

www.florimont.ch

www.iil.ch

www.geneva-english-school.ch

www.bell-school.ch

Kanton Genève: www.ge.ch/primaire/

Kiest u voor het lokale onderwijs, dan wordt uw kind ingedeeld op de school die zich het dichtstbij uw huis bevindt. Het Zwitserse onderwijs sluit qua indeling goed aan op het Nederlandse onderwijs;

Kinderen gaan voor het eerst naar school in augustus van het jaar dat ze op 31 oktober 4 jaar oud zijn. Instromen gedurende het schooljaar is niet mogelijk. De school is geopend op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag.

Na 8 jaar basisonderwijs gaan kinderen gedurende 3 jaar naar de "cycle d'orientation" (jaar 7, 8 en 9). Als de leerplicht hierna is afgesloten, kunnen kinderen verschillende kanten opgaan; college (aanloop naar hoger onderwijs), "école de commerce" of een soort leerlingwezen. De leerlingen gaan maandag, dinsdag, woensdagochtend, donderdag en vrijdag naar school.

Kinderen vanaf 1 jaar, maar dat is afhankelijk van de gemeenten, kunnen een aantal dagdelen per week worden opgevangen op de "garderie", vanaf 3 jaar op de "jardin d'enfants".

Kinderen die nog geen 4 jaar zijn, kunnen worden ingeschreven op een crèche; net als in Nederland bestaan hier ook wachtlijsten. Soms moet een bewijs worden overlegd dat beide ouders werkzaam zijn.

Kanton Vaud: www.vd.ch/fr/themes/formation/scolaire-obligatoire/

Kinderen gaan naar school in het jaar dat ze op 30 juni 4 jaar zijn. Deze peildatum kan op verzoek worden verlegd naar 31 augustus. Na 6 jaar basisonderwijs volgt 3 jaar verplicht secundair onderwijs, eventueel nog gevolgd door 3 jaar.

De eerste anderhalf jaar gaan kinderen halve dagen naar school, daarna hele dagen.

Aanvullend Nederlands Onderwijs (vrijwillig)

Het NTC Genève verzorgt aanvullend Nederlandstalig onderwijs; dit staat onder controle van de Nederlandse onderwijsinspectie. Onderwijs vindt momenteel plaats op 4 locaties; de internationale scholen in Founex, Versoix, Nations en Genève. Kijk verder op www.ntcgenève.info. Hier vindt u ook informatie over schooltijden en dagen.

Er wordt ook Nederlandse les in Ferney Voltaire (Frankrijk) gegeven. Meer informatie vindt u onder FRANKRIJK.

Woonruimte

Zwitserland is misschien wel "berucht" om de dure woningen, dit is in het bijzonder het geval in de grote steden zoals Genève en Lausanne. Bovendien kan schaarste het extra lastig maken een woning te vinden. De meeste woningen worden verhuurd via de "regies": woningcorporaties die het beheer van verschillende panden onder hun bestuur hebben.

Een goede bron van informatie over prijzen en mogelijkheden wordt gegeven op de vergelijkingssite www.comparis.ch. U kunt hier zoeken naar koop- en huurwoningen en u kunt direct contact opnemen met de betrokken "regie".

Het is in Zwitserland gebruikelijk om 3 maanden huur als borg op een aparte bankrekening te storten; ook wordt vaak door de "regie" gevraagd naar een bewijs van inkomsten of beroep.

Rijbewijs

Sinds 2002 kan er geen nieuw Nederlands rijbewijs worden aangevraagd door Nederlanders die in een lidstaat van de EU of in Zwitserland wonen.

Volgens de Zwitserse regels bent u verplicht om uw Nederlandse rijbewijs binnen 365 dagen na inschrijving te verruilen voor een Zwitsers rijbewijs.

De procedure is vrij eenvoudig. U dient een gezichtsvermogenstest af te leggen; dit kan bij vrijwel iedere opticien. Vervolgens gaat u met dit formulier, een aanvraagformulier voor omzetting van uw rijbewijs, uw geldige Nederlandse rijbewijs, een kleurenpasfoto en uw verblijfsvergunning naar de "Service de Automobile et Navigation" (SAN). De kosten bedragen ongeveer 150 CHF.

Kijk voor meer informatie op www.ge.ch/san/ of www.san.vd.ch.

Auto meenemen uit Nederland/Europa

Wilt u uw auto(s) vanuit een ander land meenemen naar Zwitserland, dan dient u binnen 12 maanden een Zwitsers kenteken aan te vragen bij de SAN (zie hierboven).

Hiervoor dient u het volgende te overleggen:

Een verzekeringsbewijs van een Zwitserse verzekeraar;

Autorisatie van de douane;

Expertiserapport van de douane plus een stempel van de douane;

Certificaat van "Conformité CE";

Datum van 1e dag op de weg (voor gebruikte auto's);

Bewijs van "anti-pollutiontest" door een Zwitsers bedrijf.

Kijk voor meer informatie op www.ge.ch/san/ of www.san.vd.ch.

De Zwitserse equivalent van de ANWB is de "Touring Club Suisse" (www.tcs.ch).

Openbaar vervoer

Zwitserland staat bekend om zijn goede treinverkeer, maar minder bekend zijn de bijbehorende prijzen. Indien u met meerdere personen reist, kan het goedkoper zijn om met de auto te gaan. De Zwitserse gemeentehuizen verkopen treindagkaarten voor een lager tarief. Voor iedere reisdag zijn 5 kaarten te koop. Als u hiervan gebruik wilt maken, is het verstandig ruim van te voren deze kaarten aan te vragen bij de gemeente waarin u woont. Het openbaar vervoer kent speciale abonnementen voor tieners.

Het openbaar vervoer is in Zwitserland zeer precies maar 's avonds na 12 uur stoppen de meeste (ook de treinen, zelfs tussen de grote steden) treinen tot de volgende ochtend 6 uur.

In de grote steden als Genève en Lausanne is het openbaar vervoer goed en kunt u zich zonder auto prima redden.

Bank en betaalverkeer

Zwitserland is het land van de banken; de meeste zijn privé banken.

Er zijn een aantal commerciële banken voor courantrekeningen beschikbaar in Zwitserland. Dit zijn *UBS*, *Credit Suisse*, *Raiffeisen*, *La Poste* en verschillende *Banque Cantonale*. Bij al deze banken kan op vertoon van een geldige verblijfsvergunning ("permis") een rekening worden geopend. Hieraan zijn ook kosten verbonden. Voor het openen van een rekening bij *La Poste*, is geen permis nodig; een identiteitsbewijs volstaat.

Bij alle banken (behalve *La Poste*) geldt dat u moet aangeven gebruik te willen maken van de zogeheten Maestro kaart. Dit is in Nederland vanzelfsprekend maar in Zwitserland kunt u ook een rekening openen met een zogeheten Cash kaart. Deze kaart staat alleen toe dat u geld bij de pinautomaat van uw eigen bank haalt.

Facturen kunt u betalen via internetbankieren of op het postkantoor. Dit geldt ook voor acceptgiro's ("bulletin de versement").

Telecommunicatie

Zwitserland is up-to-date als het gaat om communicatie. Er zijn meerdere aanbieders van mobiele en vaste telefonie. De grootste is Swisscom. Andere exploitanten zijn Orange en Sunrise.

www.swisscom.ch

www.orange.ch

www.sunrise.ch

In het centrum van de grotere steden bevinden zich internetcafés en telefooncellen.

Franse taallessen

Er zijn talloze manieren om uw kennis van de Franse taal te vergroten. Er zijn verschillende opleidingsinstituten in verschillende prijsklassen. Lessen kunnen zowel bij u thuis als op locatie worden gegeven en ook is er de keus tussen (kleine) groepslessen of privélessen.

Niet Franssprekende ouders met kinderen op de openbare school ontvangen aan het begin van het schooljaar een uitnodiging voor het volgen van (gratis) Franse les op de "école de parents".

Huisdieren

Voor honden dienen medailles te worden gekocht, zodat de hondenbelasting bij de gemeente wordt voldaan. De eigenaar van een hond is zelf verantwoordelijk voor het opruimen van de uitwerpselen; hiertoe hangen overal in wijken plastic uitwerpsel-zakjes. Mensen laten de hond uit met aan de riem niet alleen de hond maar ook een plastic vuilniszakje. Het houdt de straten wel schoner...

Potentieel gevaarlijke dieren dienen te allen tijde gemuilkorfd buiten te lopen. Een overzicht van 'potentieel gevaarlijke honden' treft u aan op: www.ville-ge.ch/seep/fr/agents/asm/chiens_dangereux.html

Bij alle huisdieren wordt door een dierenarts een elektronische registratie ("puce") ingebracht. Poezen moeten naast de gebruikelijke inentingen ieder jaar tegen hondsdolheid (rabiës) worden ingeënt.

Frankrijk

Werkvergunning

Nederlandse staatsburgers hebben geen werkvergunning nodig in Frankrijk. Wel hebt u een werkvergunning nodig als u werkt in Zwitserland en woont in Frankrijk. Ziet u hiervoor de betreffende informatie onder ZWITSERLAND

Verblijfsvergunning

Nederlandse staatsburgers hebben geen verblijfsvergunning nodig in Frankrijk

Ziektekostenverzekering

Voor informatie over zorgverzekeringen in het buitenland en de overgang van het Nederlandse systeem naar het Franse systeem kunt u kijken op de site van het College voor Zorgverzekeraars www.cvz.nl onder "Publieksfolders" en dan "Zorgverzekering en verhuizen naar het buitenland".

Sommige verzekeraars bieden producten aan speciaal voor mensen die wonen in Frankrijk en werken in Zwitserland, ("*frontaliers*") waarbij de ziektekosten in Zwitserland ook vergoed worden.

Medische zorg

Medische zorg in Frankrijk voldoet aan de Europese maatstaven en wordt afhankelijk van het gekozen pakket vergoed door de zorgverzekeraar. De enige beruchte uitzondering in deze zijn de groep "bijzondere transporten". Hierbij kunt u denken aan bijvoorbeeld helikoptervervoer na een skiongeval. Dit vervoer wordt vaak niet vergoed en dient apart te worden verzekerd.

In Frankrijk is in vrijwel iedere grote stad een openbaar ziekenhuis aanwezig.

Het Franse systeem van toegang tot de medische zorg is vergelijkbaar met het Nederlandse systeem. De huisarts ("*médecin généraliste*") vervult een wachtpostfunctie voor specialisten en andere zorgverleners (fysiotherapeuten etc.). De huisarts kan dus, net als in Nederland, doorverwijzen.

Noodnummers

Naast het algemene alarmnummer 112, is telefoonnummer 15 het meest gebruikelijk om te bellen in noodgevallen waar personen bij zijn betrokken. Dit varieert van een ambulance voor een noodgeval, melding van brand tot een doktersbezoek aan huis in het geval iemand zich niet kan verplaatsen. De centrale die gebeld wordt, stuurt de snelst mogelijke hulp en/of een huisarts.

Onderwijs

In Frankrijk gaan kinderen vanaf september volgend op het jaar dat ze 3 jaar worden tot en met groep 7 naar de basisschool. Daarna gaan ze collectief naar een zogeheten "*Collège*". Er is geen niveauverschil op de "*Collèges*"; alle kinderen stromen vanuit de basisschool door.

Kinderen krijgen altijd plaats op de school in de gemeente waar ze wonen.

Op het *Collège/ Lycée International* in Ferney-Voltaire, wordt naast het Franstalig onderwijs, ook Nederlandse les gegeven, geïntegreerd in het lespakket.

Naast de keuze voor internationale scholen, kan ook gekozen worden voor particulier onderwijs. De particuliere scholen volgen hetzelfde curriculum als de staatsscholen maar zijn vaak gebaseerd op een bepaalde levensovertuiging.

Aanvullend Nederlands Onderwijs

Het Nederlands Onderwijs wordt in Frankrijk gegeven op het *Collège Lycée International* in Ferney-Voltaire. Kinderen van groep 3 hebben op woensdagmiddag les, kinderen van groep 4-8 hebben op dinsdagmiddag les. Voor deze dinsdagmiddag wordt door de Franse scholen in *Pays de Gex* een vrijstelling gegeven. Ook heeft deze school een kleuterafdeling.

Het onderwijs valt onder de Nederlandse onderwijsinspectie.

Kijk voor informatie op www.alnvnt.com

De keuze voor de school staat vrij. Er wordt ook Nederlandse les in Genève gegeven.

Meer informatie over Nederlandse les in Genève, vindt u onder ZWITSERLAND

Woonruimte

In Frankrijk is een ruim aanbod in zowel de huur- als de koopsector. In diverse prijsklassen worden appartementen en huizen aangeboden bij de verschillende makelaarskantoren. Bij een aantal makelaarskantoren wordt Engels gesproken.

Rijbewijs

Sinds 2002 kan er geen nieuw Nederlands rijbewijs worden aangevraagd door Nederlanders die in een lidstaat van de EU of in Zwitserland wonen.

Indien u in Frankrijk woont en uw Nederlandse rijbewijs verloopt, dient u een lokaal rijbewijs aan te vragen. Dit is een administratieve procedure. Het is belangrijk te weten dat Frankrijk werkt met een zogeheten puntensysteem. Dit betekent dat u na sommige overtredingen punten op uw rijbewijs kunt verliezen. Iedereen start met 12 punten. Wie na een overtreding een jaar zonder overtredingen rijdt, krijgt een punt terug. Punten kunnen ook worden terugverdiend door een cursus te volgen. Als alle punten op het rijbewijs zijn vervallen, wordt het rijbewijs ingetrokken.

Denkt u eraan uw Nederlandse rijbewijs tijdig (zolang u nog in Nederland ingeschreven staat) te verlengen als u deze de eerste jaren in Frankrijk wilt behouden. Indien u in Frankrijk woont en een grove verkeersovertreding maakt, kan de overheid u verplichten om direct over te gaan op het Franse puntenrijbewijs.

Auto meenemen uit Nederland/Europa

De procedure om uw Nederlandse auto mee te nemen en deze om te zetten naar een Frans kenteken, is eenvoudig. Bij de "Sous-Préfecture" wordt een lijst verstrekt met alle benodigde documenten; er worden echter geen telefonische inlichtingen gegeven.

U dient voor deze procedure te beschikken over een conformiteitsverklaring (aanvragen bij uw importeur) en een bewijs dat de BTW over de auto is betaald. Hiervoor volstaat een factuur van de verkoper met de vermelding van de BTW. Auto's ouder dan 4 jaar dienen gekeurd te worden door de "Contrôle Technique". Vervolgens dient u zich te melden bij het "Bureau d'Impôts" voor een btw verklaring en daarna dient u naar de "Sous-Préfecture" te gaan waarna uw Nederlands kentekenbewijs wordt omgezet in een Frans kentekenbewijs ("Carte Grise").

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer in de Franse regio is niet te vergelijken met dat in Nederland noch in Zwitserland. Het gebruik van een auto is eigenlijk onontkoombaar.

Bank en betaalverkeer

Er zijn nationale en regionale bankinstellingen. Onder de eerste vorm vallen o.a. *BNP-Paribas*, *CLC* (het vroegere *Crédit Lyonnais*) en *Société Générale*; deze banken voeren elk een identiek beleid en kennen een hoofdkantoor dat de baas is van de vestigingen en waartoe de cliënt zich kan wenden bij conflicten. De regionale banken (*Crédit Agricole*, *Bred*, *Crédit mutuel*, *Caisse d'épargne*, *CIC*) werken afzonderlijk en zijn autonoom in beleid en tarieven. Daarnaast is er de bankdienst van het staatsbedrijf *La Poste*, *La Banque postale*. Het is de enige bankdienst die bijna gratis is.

Het openen van een rekening is betrekkelijk eenvoudig; u hebt een legitimatiebewijs nodig en soms een bewijs van goed gedrag. De hoeveelheid te tekenen papieren is indrukwekkend.

Verreweg de meeste rekeningen worden betaald via automatische overschrijvingen ("*prélèvement bancaire*"). Een overschrijving ("*virement*") naar een andere rekening is mogelijk maar kost per keer een paar euro. Overschrijvingen naar eigen bankrekeningen zijn gratis. Tot enkele jaren geleden was het betalen met cheques heel gewoon in Frankrijk; nu is ook het betalen met plastic, bijvoorbeeld aan de kassa's van winkels, meer usance geworden. Hoewel de bankpas op sommige plaatsen de cheque heeft overvleugeld, is het handig om in beginsel een chequeboek aan te vragen en te kijken hoe vaak deze gebruikt wordt. Voor het betalen van contributies en kleine bedragen op school is het gebruik van cheques nuttig.

Internetbankieren staat nog in de kinderschoenen. Internetbankieren naar het buitenland is in Frankrijk vrijwel onmogelijk.

Franse taallessen

Er zijn talloze manieren om uw kennis van de Franse taal te vergroten. Er zijn verschillende opleidingsinstituten in verschillende prijsklassen. Lessen kunnen zowel bij u thuis als op locatie worden gegeven en ook is er de keus tussen (kleine) groepslessen of privé-lessen.

Huisdieren

Kijkt u voor de meest recente regels rondom het vervoeren van uw huisdieren op de website van de Nederlandse Ambassade in Frankrijk.

http://frankrijk.nlambassade.org/landbouw_natuur_en/huisdieren#Hondenkattenenfretten

Bij alle huisdieren wordt door een dierenarts een elektronische registratie ("*puce*") ingebracht. Poezen moeten naast de gebruikelijke inenting ieder jaar tegen hondsdolheid (rabiës) worden ingeënt.